

vodněnost dovolacího důvodu rozporu se spisy. (§ 503 č. 3 c. sd. ř.)

Rozhodnutí nejv. soudu z 12. VI. 1924 č. j. Rv I 483/24.

Dr. Josef Beutl.

K bedlivosti řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.) náleží jen znalost všeobecných tarifních předpisů, nikoli také znalost všech speciálních, časově omezených a jen pro některé odběratele významu majících tarifních předpisů.

Žalobce žádal na žalovaném náhradu Kč 4291.64 proto, že vinou prý žalovaného neobdržel 25% slevy z dovozného při 18 vagonech uhelného mouru od žalovaného mu dodaných z určitého dolu pro jeho tuzemský závod po trati železniční tuzemské a v něm spotřebovaných, který mour měl zrno do 5 mm. (Při takovém mouru v množství aspoň 100 tun byla slíbena sleva vyhláškou z 8. dubna 1922 č. 70. [Věst. pro železnice a plavbu č. 28 z r. 1922] v době od 1. ledna do 31. prosince 1922 a přiznávána, byla-li velikost zrna vyznačena již v příjímých nákladních listech). Žalovaný byl žalobci povinen péčí řádného obchodníka, měl o slevě vědět a velikost zrna v nákladních listech vyznačovat, opomenul však toho. Příslušné žel. ředitelství dodatečně vyplnění velikostí zrna neuznalo a žádost o slevu žalobci zamítlo.

První soud žalobě nevyhověl; byloť zjištěno, že žalobce neobjednal mouru do 5 mm, nýbrž mour, který by obsahoval více krupice, neudávaje velikosti zrna v milimetrech, že na dole, z něhož žalobce výslovně mour žádal, dělaly se moury do 5 i přes 5 mm, že při nakládání pro žalobce na dole se nehledělo, aby dostal jen mour do 5 mm a že dovoz dráhou žalobce sám určoval, a soud první zastával mínění, že péče řádného obchodníka za těchto okolností tak daleko nesahá, aby se žalovaný musil starati také o to, aby žalobce obdržel zvláštní slevu dopravného podle řečené vyhlášky, a že se nesluší, aby žalobce svaloval na žalovaného, co měl učiniti sám a neučinil.

K odvolání žalobcovu dal soud odvolací místo žalobě, pokládav po doplnění důkazů za prokázané, že dodaný mour měl velikost zrna do 5 mm, a přisvědčiv žalobci, že patřilo k péči řádného obchodníka, aby žalovaný znal i vyhlášky o zvláštních slevách dopravného. Soud odvol. vyložil si také dotčenou vyhlášku tak, že ukládala odesilateli mouru uvést i velikost zrna v nákladním listu, ačkoli vůbec nezmiňuje se,

co má v daném případě nákladní list obsahovati, pokud jde o označení zboží, a platily tu patrně předpisy obecné.

Nejvyšší soud k dovození žalovaného obnovil rozsudek prvního soudu. Přisvědčiv odvol. soudu, že žalovaný byl povinen podle čl. 344. a 282. obch. zák. šetřiti při odesílání mouru dráhou opatrnosti řádného obchodníka, ruče dle § 1313 a obč. zák. také za použité při tom třetí osoby a že mu náleželo vyplňovati podle předpisu nákladní listy, praví v důvodech svého rozhodnutí zejména:

Nelze však souhlasiti s odvol. soudem, že by tarifní vyhláška č. 70. z 8. dubna 1922 byla uložila odesilateli za povinnost při zasílání uhel. mouru uvést velikost zrna v nákladním listu . . . . náleželo ovšem průmyslovému závodu, který chtěl činiti nárok na slevu, aby se staral o vyznačení zrna již v nákladním listu. V daném případě bylo to věci žalobcovou, neboť on žádal za slevu. Žalovanému nelze toho ukládati za povinnost.

Nebylo mezi stranami smlouveno, že žalovaný prodává a žalobce kupuje mouř pod 5 mm. Naopak byl položen důraz na to, že mouř má býti zrnitý, a jelikož na šachtě, z níž měl býti dodán, byl vyroben vedle mouřu o zrnu 5 mm i mouř se zrnem 7 mm, vyhovovalo spíše dodání tohoto mouřu zrnitějšího objednavce. Žalovaný mohl dle smlouvy dodati mouř obojí, při dodání mouřu o zrnu 7 mm, nebyl by měl žalobce vůbec nároku na slevu dovozného proti dráze. Že byl dodán mouř výhradně o 5 mm, stalo se náhodou a jen náhodou se tedy stalo, že žalobci vůbec vzešel nárok na slevu. Žalobce nikdy neoznámil žalovanému, že pro případ takové náhody se bude domáhat slevy, a neudělil mu žádného na slevu se vztahujícího příkazu. Zavinění žalovaného by bylo možno spatřovati za tohoto stavu věci pouze v tom, že nepočítal sám s možností takové náhody a s možným pozdějším rozhodnutím žalobce domáhati se slevy na dovozném. To by byla však již přemíra opatrnosti, přesahující daleko péči řádnému obchodníku při plnění smluvených obchodů ve prospěch strany druhé uloženou. Odporovalo by zásadám obchodní poctivosti a důvěry, aby žalobce, opomenuv sám včas učiniti opatření potřebná k využitkování nového tarifního předpisu, mohl přesunouti následky tohoto opomenutí na svého kontrahenta a ukládal mu takto povinnost větší péče o zvláštní, se smlouvou přímo nesouvisející zájmy žalobcovy, než jim žalobce sám věnoval.

Neprávem poukazují žalobce i soud odvol. v té příčině na to, že žalovaný jest obchodníkem uhlím (nebylo v skutku ve

sporu v první stolici ani tvrzeno, tím méně zjištěno) a proto povinen znáti tarifní předpisy o dopravě uhlím. Nehledíc k tomu, že častěji zmíněná sleva byla poskytnuta ve prospěch průmyslových závodů zařízených na otop mourem a nikoli ve prospěch obchodníkův uhlím, takže nikoli žalovaný, nýbrž žalobce měl na ní zájem, mohla by podrobná znalost tarifních předpisů přesahující míru každému obchodníku potřebnou býti požadována sice od spediteura, jenž za úplatu obstarává na cizí účet dopravu zboží (§ 1299 obč. zák., čl. 379 obch. zák.), nikoli však od žalovaného, jenž byl ku žalobci jen v poměru prodatele ke kupiteli a byl podle čl. 344 a 282 obch. zák. povinen zachovati jen obyčejnou bedlivost řádného obchodníka. K této bedlivosti náleží jen znalost všeobecných tarifních předpisů a žalovaný osvědčil ji dostatečně tím, že prodané zboží označil na nákladním listu názvem, na němž dle tarifu jest závisla všeobecná sleva sazby. Že by k pečlivosti řádného obchodníka náležela také znalost všech speciálních, časově omezených a jen pro některé jeho odběratele význam majících tarifních předpisů, nelze uznati.«

Rozhodnutí nejv. soudu z 11. června 1924 č. j. R v. I 459/24. St. Fr.

Záměna vozů při mezinárodní dopravě a hrubá nedbalost drah.

Spediterská firma žaluje čsl. dráhy o 40.111 Kč 65 h s přísl. jménem náhrady škody jí přivoděné z hrubé nedbalosti dráhy při dopravě 260 beden cukru ze stanice N. Bydžov do Terstu.

Zásilka tato podána odesilatelem dne 8./IX. 21 a došla na místo určení dne 25./X. 21, dodací lhůta překročena více než o 4 desetiny, a zaviněna tím, že na dráze rakouské nastala záměna vozů, a sice vůz s cukrem č. 111877 omylem byl dopraven do Záhřebu místo do Terstu, a na místo něho do Terstu došel vůz s plechem označený č. 111875, určený do Záhřebu.

Žalující tvrdí, že jde tu o hrubou nedbalost dráhy, požaduje dle čl. 40. mezin. dopr. ř. celé dovozné, a veškerou škodu pozůstávající v rozdílu cen cukru v době dojití zásilky oproti ceně dne 8. listopadu 1921 včetně všech výdajů dalších.

Dráha popřela hrubou nedbalost, jde prý tu pouze o omyl vyvolaný tím, že číslice vagonů differují o dvě jednotky, dráha jest povinna k náhradě dopravného do 5./10. resp. při prokázané škodě do výše celého dopravného.